

V Košiciach zachránili pacienta s autoimunitnou hepatítidou. Využili pri tom novinku	2
Online, mediweb.hnonline.sk, 14. 4. 2023, 7:00	
Lietajúce dážďovky a hlísty nahradia na poliach pesticídy	4
Online, rtvs.sk, 14. 4. 2023, 13:41	
BASKETBAL: Proti lídrovi priveľa strát. Vyhraný 2. polčas ::: Šport	6
Online, humenne.sk, 15. 4. 2023, 15:41	
Originálne vynálezy vznikajú aj na Slovensku. Napriek tomu, že v inováciách zaostáva	7
Online, trend.sk, 15. 4. 2023, 16:00	
Záhradkárske vademecum	8
Online, kamdomesta.sk, 16. 4. 2023, 8:51	
Vyjadrujem obavu z toho, aby rozhodovanie o rozsahu zdravotnej starostlivosti bolo ponechané na súdnu moc	9
Online, mediweb.hnonline.sk, 16. 4. 2023, 15:00	
BASKETBAL: Rozlúčka sezóny s prehrou, ale udržaním 2. miesta	12
Online, humenne.sk, 16. 4. 2023, 15:27	
Záhradkárske vademecum	13
Online, kamdomesta.sk, 17. 4. 2023, 1:01	

V Košiciach zachránili pacienta s autoimunitnou hepatitídou. Využili pri tom novinku [🔗](#)

📅 14. 4. 2023, 7:00, Zdroj: mediweb.hnonline.sk [🔗](#), Vydavateľ: MAFRA Slovakia, a.s., Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ

Dosah: 1 593 GRP: 0,04 OTS: 0,00 AVE: 255 Eur

Cirhóza pečene postihuje aj mladú, inak zdravú generáciu. Vo fáze rozvinutej cirhózy majú pacienti žltú kožu, sliznice, vytvára sa im tekutina v bruchu, dochádza k dezorientácii či zmenám správania.

Dvadsaťsedem ročný David z Kežmarku patrí medzi prvých pacientov, ktorí vyskúšali v Univerzitnej nemocnici L. Pasteura v Košiciach miniinvazívnu novinku.

V zime ho pobolievalo brucho, myslel si však, že je to žalúdok a dôsledok celiakie. Únavu a poobedné pospávania pripisoval pracovnému tempu. Neskôr vyhľadal gastroenterológa, ktorý mu zrealizoval pečeňové testy.

Informovala o tom hovorkyňa košickej univerzitnej nemocnice Monika Krišková.

Pacientovi na internej klinike Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (**UPJŠ**) LF a Univerzitnej nemocnice L. Pasteura v Košiciach zistili autoimunitnú hepatitídu.

„Ide o zápal pečene, ktorý súvisí s tým, že vlastný organizmus pacienta, vlastná imunita bojuje proti jeho pečeni. Je to jedno zo širokej škály autoimunitných ochorení, kedy sa imunitný systém pacienta zameria proti vlastnému orgánu. Taktiež sme zistili, že v Davidovom prípade je ochorenie už v štádiu cirhózy pečene, čo je proces, kedy dochádza k tvrdnutiu pečene,“ uviedla MUDr. Sylvia Dražilová, PhD., zástupkyňa prednostu II. kliniky.

Cirhóza pečene a liečba

Ako dodala, cirhóza pečene nerovná sa automaticky alkohol. Práve naopak, postihuje aj mladú, inak zdravú generáciu.

Vo fáze rozvinutej cirhózy pečene majú pacienti žltú kožu, sliznice, vytvára sa im tekutina v bruchu, dochádza k dezorientácii, zmenám správania. Môže dôjsť aj ku vážnym vnútorným krvácaniam, ktoré už priamo ohrozujú človeka na živote. Takáto situácia nastáva, ak by sa cirhóza neliečila.

Davidovi po prijatí zaviedli v košickej univerzitnej nemocnici imunosupresívnu liečbu, vďaka čomu sa zásadne zlepšili jeho výsledky a upravil celkový zdravotný stav.

„Tým, že sme diagnostikovali cirhózu, rozhodli sme sa pacienta podrobiť novému špecifickému vyšetreniu. David tak patril medzi prvých štyroch pacientov Univerzitnej nemocnice L. Pasteura v Košiciach, ktorí sa podrobili „miniinvazívnej intervencii na pečeni“,“ spresnila Sylvia Dražilová.

Vyšetrenie prebieha v lokálnej anestéze, pacient je teda pri plnom vedomí.

David/UNLP Košice

Nová metóda

Novinku zaviedli hepatológovia košickej univerzitnej nemocnice spolu s rádiológmi z Kliniky rádiodiagnostiky a zobrazovacích metód pod vedením MUDr. Piotra Pedowského.

Samotný výkon realizuje pracovisko intervenčnej rádiológie. Ide o HVPG, čiže nepriame meranie tlaku v tzv. portálnom riečisku.

„Podstata výkonu spočíva v tom, že sa kanyljuje jugulárna vena a cez ňu sa dostáva intervenčný rádiológ do ciest venózneho riečiska pečene, kde sa priamo meraním tlakov v pečeni, teda v pečeňovej žile určuje tlakový rozdiel medzi portálnym a systémovým riečiskom,“ vysvetlila Monika Krišková.

Naň nadväzuje tzv. transjugulárna biopsia pečene, keď sa priamo z pečeňového parenchýmu transjugulárnou cestou odoberá vzorka pečene, ktorá sa odosiela na histologické vyšetrenie.

Podľa Moniky Kriškovej bol bežný, doposiaľ používaný postup pri biopsii pečene taký, že sa robila cez kožu (tzv. transkutánnu biopsia).

„Nová metodika je určená práve pre rizikových pacientov, ktorí majú poruchy zrážanlivosti krvi. Ide o výkony, ktorými sa snažíme zabezpečiť komplexnú hepatologickú starostlivosť o pacientov v rámci starostlivosti, ktorú poskytujeme na II. internej klinike, keďže naše pracovisko sa zameriava práve na hepatológiu a gastroenterológiu,“ doplnil prednosta II. internej kliniky, prof. MUDr. Peter Jarčuška, PhD. a zároveň dekan Lekárskej fakulty **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**.

Ambície

Intervenčná novinka posúva starostlivosť o hepatologických pacientov. „Máme však ambície rozšíriť metodiku o tzv. TIPS – transjugulárnu interhepatálnu portosystémovú spojku, ktorá predstavuje pre pacientov terapiu. Keď u nich zistíme vysoké tlaky v pečeni, zavedie sa im do riečiska pečene trubka, čím im dokážeme tento vysoký tlak znížiť. Tak dokážeme poskytnúť komplexnú starostlivosť o pacientov s chorobami pečene, s výnimkou transplantácie pečene,“ objasnil profesor Jarčuška.

Ako zhrnula Monika Krišková, novinku pomohol v košickej univerzitnej nemocnici zaviesť líder novej metodiky MUDr. Michal Žilinčan, intervenčný rádiológ z Fakultnej nemocnice s poliklinikou F. D. Roosevelta v Banskej Bystrici.

Banskobystrická nemocnica je slovenskou špičkou na tento typ výkonu a lídrom v transplantáciách pečene. Intervenčná rádiológia sa tu realizuje už roky, najmä vďaka primárovi Okapcovi, zakladateľovi intervenčnej rádiológie na Slovensku.

„Hlavná výhoda intervenčnej rádiológie je tá, že je miniinvazívna. Pacient odchádza s dvojmilimetrovým vpichom na koži a s minimálnou potrebou rekonvalescencie. Dokážeme tiež robiť veci, ktoré sa iným spôsobom riešiť nedajú. Nie všetko sa dá operovať či riešiť medikamentózne, takže rádiológia má v tejto oblasti veľký význam a vieme vďaka nej aj liečiť choroby,“ povedal MUDr. Žilinčan.

Krátky výkon

Nová metóda intervencie na pečeni patrí medzi kratšie výkony. „Realizujeme ju asi 20 minút. Ale sú aj dlhšie intervencie, ktoré trvajú aj 90 až 120 minút, čo závisí od presnej diagnózy a zdravotného stavu pacienta,“ uzavrel Michal Žilinčan.

Pacient bude musieť po zvyšok života brať liečbu, ale pokiaľ bude všetko dodržiavať, s jeho diagnózou sa dá vcelku komfortne žiť.

„Práve preto, že David je mladý muž, má rodinu, chce byť aj naďalej pracovne aktívny, aj my lekári sme chceli spraviť všetko preto, aby sme mali kompletnú mozaiku jeho zdravotného stavu. Aby sme mu mohli nasadiť čo najlepšiu liečbu, ktorá mu aj napriek liekom a pravidelným návštevám u nás na hepatologickej ambulancii v Košiciach umožní viesť plnohodnotný život. A aby sme do budúcnosti vedeli predvídať situácie,“ skompletizovala Sylvia Dražilová.

Autor: red

Lietajúce dážďovky a hlísty nahradia na poliach pesticídy [✉](#)

📅 14. 4. 2023, 13:41, Zdroj: [rtvs.sk](#) [✉](#), Vydavateľ: Rozhlas a televízia Slovenska, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 114 070 GRP: 2,53 OTS: 0,03 AVE: 1486 Eur

Budúcnosť pestovania rastlín prichádza.

Koniec éry pesticídov vyvoláva u poľnohospodárov veľa otázok.

Mnohí pestovatelia poukazujú na prax, že pesticídy sú v procese vývoja rastlín často takmer nenahraditeľné, a preto sa im nové legislatívne nariadenie pre členské štáty EÚ od Európskej komisie nepozdáva.

Vo Farmárskej revue už informovali o náhradách za chemické prípravky, keďže sú známe prípravky na báze mikroorganizmov, o akých hovoril aj Martin Suvák z Botanickej záhrady **UPJŠ** v Košiciach:

„Tieto prípravky na báze mikroorganizmov sa aplikujú do substrátu a podporujú obranyschopnosť rastlín.“

Bocianik priniesol nápad

Relácia VAT sledujúca nové vedecké trendy informovala o spôsoboch, ako dostať rôzne zemské hlísty, medzi ktoré patria aj dážďovky, či rôzne prírodné pesticídy, hnojivá a huby na polia poľnohospodárov jednoduchším spôsobom.

Moderátor Gregor Mareš priblížil výskum v podobe využívania vzdušných ciest:

„Vedci sa inšpirovali prírodou a vyvinuli metódu, ktorá umožňuje sadenie rastlín a stromov zo vzduchu. Skonstruovali semeno, ktoré sa dá zhodiť z dronu a samé sa zavŕta do pôdy.“

Konstrukcia tejto technológie ako zaznelo vo VAT umožňuje, aby okrem semena sa na takéto zariadenie dostali aj živé mikroorganizmy nahrádzajúce pesticídy.

Profesorka Lining Yao z Univerzity Carnegie Mellon v Pensylvánii v USA pre VAT vysvetlila využitie tejto technológie umožňujúcej sietie plodín a prenos živých organizmov zo vzduchu:

„Dá sa využiť na rôzne druhy semien alebo hnojív a prispôbiť rôznym prostrediam.“

Inšpiráciou z prírody bolo semeno rastliny z latinčiny erodium u nás známej ako bocianik. Toto semeno je vo vnútri pevne zvinutej stonky, ktorá sa po navlhčení rozvinie a akoby zaskrutkuje semeno do pôdy. Americká profesorka dodala:

„Semená sa môžu po daždi samé zahrabať do zeme. Kým prirodzený nosič má jeden chvost, ten náš umelo vyrobený ich má tri.“

Pomoc Máte problém s prehrávaním? Nahláste nám chybu v prehrávači.

Nosič semien a mikroorganizmov vyrobili z bieleho duba, keďže tento materiál prirodzene reaguje na vlhkosť. Lining Yao považuje drevo za najlepší materiál na výrobu účinného samohybného nosiča:

„Drevo je dostupný biologicky rozložiteľný materiál a aby sa nosič mohol zavŕtať do zeme, musí byť naozaj tuhý a to drevo je. Geometrický dizajn sme zvolili trojchvostú konštrukciu.“

Dron už bude na farme ako traktor

RTVS online

web [rtvs.sk](#)

Spravodajský portál RTVS

Slovenský rozhlas

Mobilné aplikácie

Facebook

Instagram

Testy ukázali, že zo 136 trojchvostových nosičov semien sa ukotvilo 66 a 39 z nich sa uchytilo. Po 15 dňoch vedci zaznamenali 61 percentnú klíčivosť semien, ktoré sa ukotvili, čo podľa americkej profesorky znamená:

„Dúfame, že v blízkej budúcnosti budeme môcť využívať lietadlá alebo drony na masové nasadenie týchto nosičov semien v poľnohospodárstve a na zalesňovanie.“

Rovnako umelé drevené nosiče chcú používať na roznášanie prírodných pesticídov, teda zemských hĺst dážďoviek spolu s hnojivami a hubami, ba aj na implantovanie snímačov na monitorovanie životného prostredia. Viac sa dozviete z archívu RTVS bez reklám a zadarmo.

BASKETBAL: Proti lídrovi priveľa strát. Vyhraný 2. polčas ::: Šport

📅 15. 4. 2023, 15:41, Zdroj: humenne.sk , Autor: Jaromír Kužma, Rastislav Paluš, kuzma@jarek.sk, r..., Sentiment: Neutrálny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 2 250 GRP: 0,05 OTS: 0,00 AVE: 303 Eur

[Aktuality a oznamy](#) » [Šport](#) » BASKETBAL: Proti lídrovi priveľa strát. Vyhraný 2. polčas « [späť](#)

BASKETBAL: Proti lídrovi priveľa strát. Vyhraný 2. polčas

dátum aktualizácie: 15.04.2023 | počet zobrazení: 730

[Prečítať nahlas](#)

Juniori 1. BK Humenné privítali v sobotu (15.4.) na svojej palubovke lídra 1. ligy Východ (skupina Silver).

1. BK Humenné – BK AC LB 04 Spišská Nová Ves 48:57 (20:31)

Štvrtiny: 6:16, 14:15, 12:14, 16:12

Strelci za Humenné: M. Vaceľ 22, Pankovčín 9, Tokár 8, Taňkoš 4, Karol' (Soták 3, Wágner 2, Zeleňák, V. Vaceľ, Lecák, Ďuraško)

Strelci za Sp. Novú Ves: Zuščák 13, Makula a Čambal po 9

Napriek predzápasovým pokynom z úst trénera Petra Lošáka, aby sa jeho zverenci vyvarovali zbytočným stratám a nedarovali tak súperovi možnosť na jednoduché koše, im hneď úvod zápasu ušiel (19 z 30 strát v 1. štvrtine). Spišiaci získaný 10 až 12-bodový náskok z prvej štvrtiny si držali v podstate celý zápas. Až koncovka duelu priniesla možnosť zvratu. Humenčanom sa podarilo priblížiť na rozdiel ôsmich bodov, ale následná strata lopty pripravila domácich o možnosť zdramatizovať koncovku. Spišiaci dotiahli zápas do víťazného konca.

Najbližší zápas:

1. BK Humenné – Tydam **UPJŠ** Košice

(nedeľa 16.4. o 10:30 hod.)

Michal Babják,

1. BK Humenné

[Tlačový referát](#)

[Mestský úrad](#)

1.BK Humenné - Spišská Nová Ves 48:57

« »

« [predchádzajúci obrázok](#) 1 / 28 [nasledujúci](#) »

Kontextové menu:

Autor: Jaromír Kužma, Rastislav Paluš, kuzma@jarek.sk, rastislav.palus@gmail.com

Originálne vynálezy vznikajú aj na Slovensku. Napriek tomu, že v inováciách zaostáva [🔗](#)

📅 15. 4. 2023, 16:00, Zdroj: [trend.sk](#) [🔗](#), Vydavateľ: News and Media Holding a.s., Autor: Juraj Skačan, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 45 346 GRP: 1,01 OTS: 0,01 AVE: 981 Eur

Zdroj: archív Univerzity Pavla Jozefa Šafárika

Úspešnosť umelého oplodnenia zlepšuje inovatívna technológia, ktorá vznikla v rámci spolupráce troch univerzít.

Pracovníci **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** a Univerzity Komenského v Bratislave pracovali spolu s tímom Masarykovej univerzity v Brne na technológii, ktorá rieši problémy pri umelom oplodnení. Hlavný prínos technológie spočíva v tom, že minimalizuje neúspešné pokusy o umelé oplodnenie, ktoré je pre niektoré ženy jedinou cestou, ako otehotnieť.

Z odpadového materiálu po kultivácii embrya sa odoberú nekódujúce RNA molekuly. Tie sa následne testujú a tak sa zistí, či je embryo vhodné na prenos do maternice, resp. aká je jeho šanca, že sa ujme.

Vynález je ukázkovým príkladom komercializácie vynálezu. Na patentovú ochranu zatiaľ čaká, ale práva naň získal vlni v decembri český startup Fetus, IVF za 350-tisíc eur. Startup je súčasťou holdingu zaoberajúceho sa liečbou neplodnosti.

Autor: Juraj Skačan

Záhradkárske vademecum [↗](#)

📅 16. 4. 2023, 8:51, Zdroj: kamdomesta.sk [↗](#), Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Dosah: 2 589 GRP: 0,06 OTS: 0,00 AVE: 324 Eur

Verejná knižnica Jána Bocatia v Košiciach vás začiatkom jari pozýva na vzdelávací cyklus s názvom Záhradkárske vademecum.

Podujatia sú určené pre všetkých, ktorí sa zaujímajú o to, ako čo najužitočnejšie využiť priestor, ktorým najmä na sídlisku disponujú, pre svoje bežné pestovateľské aktivity.

Prednášky svojím obsahom nadviažu na úspešné vzdelávanie s rovnakým názvom z roku 2021. Lektormi budú renomovaní odborníci – Ing. Robert Gregorek – zástupca riaditeľa Botanickej záhrady **UPJŠ**, botanik, vedec, včelár a chovateľ, a experti zo Správy mestskej zelene v Košiciach.

Začíname vždy o 16.30 v pobočke Terasa, Tr. SNP 48/A v Košiciach (budova Magistrátu mesta Košice).

Harmonogram:

27.3. Vlastné sadenice – ako si vypestovať vlastné sadenice a pripraviť sa na jarnú výsadbu 5.4. Pestovanie na balkóne – ako čo najefektívnejšie využiť balkón bytu na pestovateľské aktivity, ako vybrať vhodné rastliny a starostlivosť o ne 13.4. Sídlisková predzáhradka – čo a ako správne kombinovať a pestovať v predzáhradkách bytoviek na sídlisku 20.4. Vyvýšený záhon – ako efektívne a zmysluplne sadiť do vyvýšených záhonov a ako sa o ne starať 27.4. Správne kompostovanie – ako správne kompostovať v kontexte bytu a sídliska 4.5. Prechádzka Terasou – workshop v uliciach Terasy zameraný na ukážky z praxe

Na jednotlivých prednáškach sa v zrozumiteľnej a praktickej forme dozviete nové užitočné tipy ako sa starať o rastliny, kvety či bylinky predovšetkým v podmienkach svojho bývania na sídlisku. Cyklus završíme v uliciach Terasy, kde si spolu s odborníkmi počas prechádzky ukážeme starostlivosť o sídliskové záhradky i zeleň.

Sériu prednášok a praktický workshop pripravila knižnica v spolupráci s MČ Košice-Západ, s občianskym združením Priatelia knižnice Jána Bocatia a Správou mestskej zelene.

Tešíme sa na vašu návštevu.

Portál www.kamdomesta.sk nie je organizátorom uverejňovaných podujatí a preto nezodpovedá za zmeny uskutočnené organizátormi. Odporúčame preveriť si vopred termín a čas konania podujatia priamo u organizátora. Na niektoré akcie je potrebné sa prihlásiť vopred.

Miesto konania

Vyjadrujem obavu z toho, aby rozhodovanie o rozsahu zdravotnej starostlivosti bolo ponechané na súdnu moc [✉](#)

📅 16. 4. 2023, 15:00, Zdroj: mediweb.hnonline.sk [✉](#), Vydavateľ: MAFRA Slovakia, a.s., Autor: Ivan Humeník, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 1 593 GRP: 0,04 OTS: 0,00 AVE: 255 Eur

Schválením jednej výnimky zdravotná poisťovňa de facto pre seba vytvorí povinnosť schváliť všetky ďalšie žiadosti o úhradu nekategorizovaného lieku.

Systém, akým sa na Slovensku rozhoduje o úhrade nákladných, často inovatívnych liekov, na ktoré sú odkázaní najmä pacienti s onkologickými, imunitnými či so zriedkavými ochoreniami, nebol do 31. júla 2022 prehľadný. Uvedený stav mal ambíciu zmeniť zákon č. 266/2022 Z.z., ktorý masívne novelizoval zákon č. 363/2011 Z.z. o úhradách.

Jedna časť tejto novely sa citeľne dotkla aj § 88, v ktorom sú upravené prípady osobitných úhrad. Práve tejto právnej úpravy sa priamo týka rozhodnutie Okresného súdu Bratislava V, ktoré rozčehlo vody výnimkovej liečby a spustilo medzi odborníkmi venujúcimi sa otázkam úhrad liekov výživnú diskusiu.

Rozhodnutie v prípade malej pacientky má svoje riziká. Ide o nebezpečný precedens, hovoria odborníci

Je rozhodnutie okresného súdu v prospech pacientov alebo, naopak, prinesie „oddialenie“ možnosti dostať sa k nekategorizovaným a nákladným liekom?

Odsúhlasenie úhrady

Povedzme si, ako aktuálny systém výnimiek funguje, a nakreslime si situáciu, ktorá celý mechanizmus rozhodovania o schválení výnimky de facto spúšťa. Na začiatku všetkého je pacient, ktorý trpí ochorením, na ktorého liečbu je registrovaný konkrétny liek. Má to len jednu chybu – tento liek nie je zaradený do zoznamu kategorizovaných liekov a teda mu nie je ani priznaná úhrada zo strany zdravotnej poisťovne (scenárov môže byť viac – napr. off label, neregistrovaná liečba atď.; my sa budeme v texte venovať len jednému z nich).

Lekár teda vysvetľuje pacientovi, že jeho zdravotný problém by bolo možné riešiť nasadením tejto liečby, no zdravotná poisťovňa takú liečbu neprepláca. Práve takú situáciu riešia pravidlá špecifikované v § 88 zákona o úhradách a dávajú možnosť, aby poskytovateľ zdravotnej starostlivosti požiadal o odsúhlasenie úhrady z verejného zdravotného poistenia.

Podľa § 88 ods. 9 môže zdravotná poisťovňa úhradu liečby odsúhlasiť rozhodnutím v odôvodnených prípadoch najmä vtedy, ak je poskytnutie lieku, zdravotníckej pomôcky alebo dietetickej potraviny s prihliadnutím na zdravotný stav poistenca jedinou vhodnou možnosťou. Upozorňujem, že zdravotná poisťovňa úhradu môže odsúhlasiť. Nie je to jej zákonná povinnosť.

Achillova päta

Od 1. augusta 2022 došlo z môjho pohľadu k výraznému posunu v prospech zreteľnejšieho ukotvenia skutočného rozsahu práva na „bezplatnú“ zdravotnú starostlivosť. Predchádzajúci stav bol charakteristický tým, že v ňom absentovali spravodlivé a jasné pravidlá, ktoré by zaväzovali zdravotné poisťovne rozhodovať o žiadostiach predvídateľným spôsobom.

V tomto smere nová právna úprava urobila zadosť oprávnenej kritike, že rozhodovanie poisťovní musí dávať pacientom a verejnosti istotu, že nie je vedené marketingovými záujmami poisťovne alebo snahou hasiť reputačné úskalia nevyhovenia žiadosti o výnimku. V skutočnom dôsledku bola totiž práve „arbitrárnosť“ rozhodovania Achillovou päťou výnimkovej liečby.

Ľudí, ktorí sa budú dožadovať najmodernejšej liečby, bude čoraz viac. Už teraz tento nárast nákladov nezvládame

Faktom ostáva, že dopyt po nových možnostiach liečby bude vždy prevyšovať možnosti systému verejného zdravotného poistenia. Predstava, že v rámci verejných zdrojov budeme schopní uhradiť každú novú liečbu, patrí do žánra utopistickej literatúry (nevyklúčujem, že ju nájdeme aj vo volebných programoch politických strán...).

Realizovateľným cieľom nie je prijatie právnej úpravy, ktorá zabezpečí každému presne to, čo potrebuje (bez ohľadu na cenu), ale vybudovanie spravodlivého prostredia, ktoré bude okrem právnych požiadaviek reflektovať aj výrazný bioetický a sociálny rozmer tejto témy a určí zdravotným poisťovňam pri rozhodovaní zreteľné právno-etické mantinely.

Správny krok

Právna úprava účinná od 1. augusta 2022 obsahuje čriepky tejto predstavy a je nepochybne krokom správnym smerom. Za najpodstatnejšie považujem to, že poisťovne musia prijať a zverejniť pravidlá, podľa ktorých o žiadostiach o schválenie výnimky rozhodujú. Ruka v ruke s touto primárnou povinnosťou ide povinnosť poisťovní zverejňovať na kvartálnej báze štatistické informácie o počte odsúhlasených a neodsúhlasených úhrad lieku, ako aj informácie o dôvodoch neodsúhlasenia úhrady lieku zdravotnou poisťovňou. Týmto sa má vytvárať tlak na to, aby boli rozhodnutia konzistentné a podliehali verejnej kontrole.

Ďalšou výraznou zmenou je zavedenie dvojinštančnosti rozhodovania o žiadosti. Ak zdravotná poisťovňa žiadosti o výnimku nevyhoví, tak voči tomuto rozhodnutiu môže poskytovateľ zdravotnej starostlivosti so súhlasom pacienta podať odvolanie, o ktorom rozhoduje „nariadený zamestnanca, ktorý rozhodoval o žiadosti“ v prvom kole.

Ak ani na základe odvolania poisťovňa svoje rozhodnutie nezmení, môže sa už priamo pacient obrátiť na Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou s podnetom na vykonanie dohľadu nad zdravotným poistením. Z formálneho hľadiska „celé dobré“, veď máme konečne zavedený režim kontroly prvostupňového rozhodnutia a dokonca aj prelinkovanie pacienta, ktorému liečbu poisťovňa neschválila na ÚDZS.

Pravidlá

Každá minca však má dve strany a je to tak aj v našom prípade. Je zrejmé, že skutočný efekt novej právnej úpravy je závislý od povahy samotných pravidiel, ktoré si poisťovne majú povinnosť (nota bene!) napísať samostatne. Obávam sa, že dôveru, ktorú zákonodarca vložil do rúk poisťovní, nebude možné naplniť. Samoregulácia v takýchto komplikovaných témach zlyháva aj v krajinách, ktoré majú omnoho viac kultivované prostredie ako Slovensko.

V zákone je uvedené, že poisťovňa rozhodne o žiadosti do 15 dní, no plynutie tejto lehoty závisí od toho, či je žiadosť kompletná a obsahuje všetky náležitosti a prílohy v zmysle pravidiel zverejnených poisťovňou. Teoreticky je možné, že poisťovne prijímú také prísne a komplikované pravidlá, že prakticky nebude v silách lekára skompletizovať žiadosť do podoby požadovanej poisťovňou.

Jednu z takýchto bariér vidno v pravidlách poisťovne Dôvera, ktorá napr. od lekára požaduje, aby predložil doklad o tom, že liek je z verejných zdrojov uhrádzaný minimálne v piatich štátoch EÚ. Netvrdím, že táto požiadavka nemá v sebe ráció, jej nežiaducim efektom je však to, že vytvára nedôvodný protitlak na lekára, ktorý by aj mal záujem pacientovi pomôcť a podať žiadosť o schválenie výnimky (požadovanú skutočnosť si poisťovňa dokáže zistiť s omnoho menšími ťažkosťami ako ošetrojúci lekár). Po prvej skúsenosti s tak extrémne nastavenými pravidlami existuje vysoká pravdepodobnosť, že do prípravy ďalšej žiadosti sa už lekár nepustí (nie je napríklad práve takýto výsledok zmyslom danej podmienky?).

Opačným extrémom je prílišná simplicita pravidiel (viď aktuálne pravidlá zdravotnej poisťovne Union a VŠZP, z ktorých sa vlastne pacient nedozvie nič a na ich základe nedokáže odhadnúť svoju šancu na úspech), ktorá znemožňuje kontrolu nad rozhodovaním poisťovne (pretože pravidlá poisťovne v sebe neobsahujú žiadne konkrétne kritériá, ktoré sú pre rozhodovanie dôležité).

Diskriminácia

Podme späť ku komentovanému rozhodnutiu Okresného súdu Bratislava V vo veci dievčatka Editky. Ľudsky som všetkými desiatimi za to, aby každé choré dieťa dostalo čo najlepšiu liečbu. Systémovo však vyjadrujem obavu z toho, aby rozhodovanie o rozsahu zdravotnej starostlivosti bolo ponechané na súdnu moc.

Z toho mála, čo som mal možnosť z informácií o rozhodnutí navnímať, som vyrozumel, že hlavným argumentom za neodkladné opatrenie bolo to, že ak v jednom prípade poisťovňa už liečbu schválila, tak jej neschválenie v prípade ďalšieho žiadateľa je diskriminačné.

Ako asi čítajú poisťovne tento odkaz? Jedna z verzii môže byť takáto: „Nemôžeme schváliť takú liečbu, ktorú si nevieme dovoliť potenciálne schváliť pre všetkých ďalších pacientov v rovnakom zdravotnom stave.“

Nebezpečenstvo tejto logiky sa skrýva v tom, že schválením jednej výnimky poisťovňa de facto pre seba vytvorí povinnosť schváliť všetky ďalšie žiadosti. Z tohto uhla pohľadu by komentované súdne rozhodnutie bolo strelou do vlastného (pacientskeho) kolena.

Skepsa

Moja úvaha nemá zámer kritizovať rozhodnutie súdu ako také. Predstavuje skôr úvahu o tom, že takú zložitú tému by sme mali vyriešiť prostredníctvom zrozumiteľnej právnej normy, ktorá by obsahovala definíciu podmienok na posúdenie žiadosti o výnimkovú liečbu. Tieto podmienky by mali byť rovnaké pre pacientov bez ohľadu na to, do ktorej poisťovne patria.

Ospravedlňujem sa za svoju skepsu, no som presvedčený, že zdravotné poisťovne nie sú schopné (alebo ochotné?) sformulovať pravidlá, ktoré by predstavovali hlbokú a poctivú syntézu všetkých rovín danej témy a ktoré by smerovali k zabezpečeniu najlepšieho záujmu pacienta pri zohľadnení limitov verejných financií, existencie ďalších relevantných žiadostí o výnimky a zvyšujúceho sa dopytu po najnovšej liečbe.

Navrhujem aj to, aby celý proces žiadania o výnimku mal v rukách pacient (samozrejme, s podkladmi od svojho lekára o dôležitosti a efektívnosti liečby), ktorý má prirodzene najväčší záujem riešiť komunikáciu s poisťovňou. Tým by došlo k odbremeneniu lekára, ktorému by ostala rola, v ktorej sa cíti prirodzene – odborník, ktorého úlohou je liečiť, a nie vypisovať formuláre.

Autor je partnerom v advokátskej kancelárii h&h PARTNERS, sudcom Rozhodcovského súde pre medicínske záležitosti a členom Komory pre medicínske právo – MEDIUS. Okrem advokátskej praxe sa venuje aj akademickej činnosti na Právnickej fakulte **UPJŠ** v

Košiciach, kde vedie predmet Medicínske právo.

Autor: Ivan Humeník

BASKETBAL: Rozlúčka sezóny s prehrou, ale udržaním 2. miesta [🔗](#)

📅 16. 4. 2023, 15:27, Zdroj: humenne.sk [🔗](#), Autor: rastislav.palus@gmail.com, Rastislav Paluš, Jarom..., Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 2 250 GRP: 0,05 OTS: 0,00 AVE: 303 Eur

dátum aktualizácie: 16.04.2023 | počet zobrazení: 643

Prečítať nahlas

Nedeľňajší zápas 1. ligy juniorov Silver (skupina Východ) znamenal rozlúčku 1. BK Humenné so sezónou 2022/2023. Výsledkovo sa nevydarila, ale 2. miesto Humenčania v tabuľke udržali.

1. BK Humenné – Tydam **UPJŠ** Košice 54:80 (24:41)

Štvrťiny: 12:11, 12:30, 17:11, 13:28

Strelci za Humenné: M. Vaceľ 19, Taňkoš 7, Tokár 6, Wágner 3, Pankovčin (Soták 13, Vaceľ V. 2, Lecák 2, Ďuraško 2)

Najlepší strelci za Košice: Horváth 25, Takács 12

Oslabení o dvoch hráčov základnej rotácie oproti sobote (Zeleňák, Karol – školské povinnosti) nastúpili Humenčania v oklieštenej zostave s jedným rozohrávačom. V I. štvrtine sa im darilo so súperom držať krok a vyhrali ju o jeden bod. Druhá štvrtina však už bola v réžii Košičanov (4. miesto v tabuľke), ktorí ju vyhrali vysoko 30:12. Do 2. polčasu tak 1. BK vstupoval s jasným cieľom – znížiť náskok súpera. Aj sa im to darilo a III. štvrtinu vyhrali o 6 bodov, pred poslednou štvrtinou prehrávali „iba“ o 11 bodov. Avšak v poslednej štvrtine opäť vďaka svojim zbytočným stratám (celkovo 42) dovolili súperovi dostať sa do hernej pohody a dokráčať si za jednoznačným víťazstvom o 26 bodov.

Aj napriek víkendovým prehrám sa juniori 1. BK Humenné umiestnia na konečnom 2. mieste v tabuľke súťaže Silver východ.

Michal Babják,

1. BK Humenné

Tlačový referát

Mestský úrad

1. BK Humenné - Tydam Košice 54:80

« »

« predchádzajúci obrázok 1 / 23 nasledujúci »

Kontextové menu:

Autor: rastislav.palus@gmail.com, Rastislav Paluš, Jaromír Kužma, kuzma@jarek.sk, Marián Škuba

Záhradkárske vademecum [↗](#)

📅 17. 4. 2023, 1:01, Zdroj: kamdomesta.sk [↗](#), Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Dosah: 2 589 GRP: 0,06 OTS: 0,00 AVE: 324 Eur

Verejná knižnica Jána Bocatia v Košiciach vás začiatkom jari pozýva na vzdelávací cyklus s názvom Záhradkárske vademecum.

Podujatia sú určené pre všetkých, ktorí sa zaujímajú o to, ako čo najužitočnejšie využiť priestor, ktorým najmä na sídlisku disponujú, pre svoje bežné pestovateľské aktivity.

Prednášky svojím obsahom nadviažu na úspešné vzdelávanie s rovnakým názvom z roku 2021. Lektormi budú renomovaní odborníci – Ing. Robert Gregorek – zástupca riaditeľa Botanickej záhrady **UPJŠ**, botanik, vedec, včelár a chovateľ, a experti zo Správy mestskej zelene v Košiciach.

Začíname vždy o 16.30 v pobočke Terasa, Tr. SNP 48/A v Košiciach (budova Magistrátu mesta Košice).

Harmonogram:

27.3. Vlastné sadenice – ako si vypestovať vlastné sadenice a pripraviť sa na jarnú výsadbu 5.4. Pestovanie na balkóne – ako čo najefektívnejšie využiť balkón bytu na pestovateľské aktivity, ako vybrať vhodné rastliny a starostlivosť o ne 13.4. Sídlisková predzáhradka – čo a ako správne kombinovať a pestovať v predzáhradkách bytoviek na sídlisku 20.4. Vyvýšený záhon – ako efektívne a zmysluplne sadiť do vyvýšených záhonov a ako sa o ne starať 27.4. Správne kompostovanie – ako správne kompostovať v kontexte bytu a sídliska 4.5. Prechádzka Terasou – workshop v uliciach Terasy zameraný na ukážky z praxe

Na jednotlivých prednáškach sa v zrozumiteľnej a praktickej forme dozviete nové užitočné tipy ako sa starať o rastliny, kvety či bylinky predovšetkým v podmienkach svojho bývania na sídlisku. Cyklus završíme v uliciach Terasy, kde si spolu s odborníkmi počas prechádzky ukážeme starostlivosť o sídliskové záhradky i zeleň.

Sériu prednášok a praktický workshop pripravila knižnica v spolupráci s MČ Košice-Západ, s občianskym združením Priatelia knižnice Jána Bocatia a Správou mestskej zelene.

Tešíme sa na vašu návštevu.

Portál www.kamdomesta.sk nie je organizátorom uverejňovaných podujatí a preto nezodpovedá za zmeny uskutočnené organizátormi. Odporúčame preveriť si vopred termín a čas konania podujatia priamo u organizátora. Na niektoré akcie je potrebné sa prihlásiť vopred.

Miesto konania